

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Olgou Stránskou v právní věci žalobce: **M. M.**, nar. x, státní příslušník Ukrajiny, v ČR bytem X, zastoupený JUDr. Michalem Bernardem, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 195, Jílové u Prahy, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 09. 2016, č. j. OAM-696/ZA-ZA11-ZA16-2016, E.č.B004899,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 09. 2016, č. j. OAM-696/ZA-ZA11-ZA16-2016, E. č. B004899, se v části neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zrušuje a věc se v této části vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Ve zbytku se žaloba žalobce zamítá.**
- III. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Michalu Bernardovi, Ph.D., se přiznává odměna za poskytnutou právní službu ve výši 12.826,-Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce podal žalobu proti výše označenému rozhodnutí žalovaného, kterým mu žalovaný neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 326/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). V žalobě uvedl, že se domnívá, že byl v předcházejícím řízení zkrácen na svých právech jako jeho

účastník a že správní orgán svým rozhodnutím porušil § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, 14 a 14a zákona o azylu, neboť splňuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Požádal soud o ustanovení právního zástupce a navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Zástupce žalobce v doplnění žaloby uvedl, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je obava o život a psychické zdraví po návratu na Ukrajinu z důvodu ohrožení válkou, obavy z nástupu do armády a legalizace pobytu na území ČR.

Uvedl, že žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí je nezákonné a věcně nesprávné a že jím byl zkrácen na svých právech. Žalobce tvrdí, že žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí nepostupoval v souladu s § 2 odst. 1 správního řádu. Toto pochybení žalobce shledal v tom, že mu žalovaný neudělil humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, popř. doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný by mu měl udělit doplňkovou ochranu z důvodu, že v případě návratu na Ukrajinu existují důvodné obavy, že mu bude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení jeho života nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí a v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Z důvodu takového nebezpečí nebude moci žalobce využít ochrany státu. Dále žalobce tvrdil, že žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí porušil zásadu správního řízení obsaženou v § 3 správního řádu. V napadeném rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, proč žalobci nebyl udělen azyl a nedostatečně se zabývá důvody žalobce, které uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu, ve které mimo jiné uvedl, že se nemá kam vrátit, celá rodina žije v ČR, obává se o své duševní zdraví a o svůj život v případě, že se bude muset vrátit na Ukrajinu. Teoreticky bydlí asi 80 km od ruské hranice, podle posledních informací se shromažďuje na severní hranici mezi Ukrajinou a Ruskem armáda. Žalovaný se dále podle přesvědčení žalobce dopustil porušení § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 52 správního řádu, neboť nepřihlédl pečlivě ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, zejména k hrozícímu ozbrojenému konfliktu blízko města, kde na Ukrajině bydlel. Pokud by byl vrácen na Ukrajinu, mohl by být povolán do armády. Domnívá se také, že žalovaný nesplnil svou povinnost stanovenou mu § 68 odst. 3 správního řádu, neboť neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je z uvedeného důvodu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Navrhl proto zrušení rozhodnutí žalovaného a přiznání práva na náhradu nákladů řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce pobývá na území od r. 2006, přijel se záměrem studovat, později získal povolení k pobytu za účelem zaměstnání. V zimě r. 2006 si včas nepodal žádost o prodloužení k pobytu a od 18. 8. 2016 je ohrožen výjezdním příkazem. Důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava o život a psychické zdraví po návratu na Ukrajinu z důvodu ohrožení válkou, obava z povolání do armády a snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem. Podáním žádosti o mezinárodní ochranu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění může vést k zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost dle § 16 odst. 1 zákona o azylu. Uvedené žalobní body považuje žalovaný za pouhý výčet ustanovení správního řádu a zákona o azylu, které měl porušit, aniž by žalobce upřesnil, které konkrétní důkazy nebo podklady pro rozhodnutí v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí. Země původu žalobce je z pohledu standardu požadovaných v § 14a odst. 1 zákona o azylu hodnocena jako země, kde existuje účinná ochrana před vážnou újmou ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice a žadatel k ní má přístup. Totéž platí i pro situaci, kdy lze vyhledat účinnou ochranu v jiné části země, proto v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a odst. 1 azylového zákona. Správní orgán si pro své zjištění obstaral objektivní informace z informačních zdrojů, které jsou respektovány justičními orgány.

O humanitární azyl nelze žádat, na jeho udělení není právní nárok. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Ani existenci rodinných vazeb na území ČR nelze, v souladu s názorem NSS vyjádřeným v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Žalobce nesplňuje ani podmínku zdravotního stavu nebo vysokého věku, jeho námitka je proto nedůvodná.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné požadovat jejich vycestování. Žalobce nesplnil podmínku pro udělení doplňkové ochrany, protože mu v zemi původu nehrozí žádná újma, která by byla azylově významná. Ve spisovém materiálu je doloženo, že žalobce nelze zařadit do okruhu osob, kterým hrozí vážné individuální ohrožení života nebo tělesné integrity ze strany orgánů země jeho původu a není ani představitelem žádné rizikové skupiny. Nebyla tudíž prokázána dostatečná míra individualizace jemu hrozícího svévolného násilí vyžadovaná v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a jeho námitka je proto nedůvodná. S ohledem na uvedené, považuje žalovaný žalobu za nedůvodnou.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 26. 09. 2016, pod č. j. OAM-696/ZA-ZA11-ZA16-2016, vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, §13, § 14, § 14a a §14b zákona o azylu, neudělil, rozhodnutí odůvodnil tím, že při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou podal žalobce, vycházel především z jeho výpovědí, z Informace z Cizineckého informačního systému a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Vycházel konkrétně z Informace MZV ČR ze dne 9. 10. 2015, z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky-Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině-aktualizace č. 3 ze září 2015 a z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva z 3. 3. 2016. Po posouzení tvrzení žadatele dospěl správní orgán k závěru, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žadatel nemá podle vlastních slov žádné politické přesvědčení a nesdělil, že by nějakým způsobem uplatňoval na Ukrajině svá politická práva nebo svobody. Správní orgán proto konstatoval, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu.

Po provedeném správním řízení dále nedospěl správní orgán k závěru, že by žadatel mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Tento výčet důvodů je taxativní a jiné důvody pod něj nelze podřadit. Žadatel sdělil, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu obavy o život a psychické zdraví z důvodu války na Ukrajině, povolání do armády a z důvodu snahy o legalizaci pobytu na území ČR. Tyto skutečnosti však nespádají pod výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu. Správní orgán uvedl, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem. Tuto zásadu uznává i Úmluva o právním postavení uprchlíků, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Z Informace MZV ČR z 9. 10. 2015, vyplývá, že vojenská služba na Ukrajině se řídí zákonem, právo je vymahatelné a podmínky jsou standardní. Podle této informace za nenastoupení vojenské služby na Ukrajině skutečně hrozí trest odnětí svobody na 2-5 let, avšak teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Dokud občan povolávací rozkaz nepřevzme, je trestně nepostižitelný. Správní orgán uzavřel, že žadatel si doposud nepřevzal povolávací rozkaz a v případě jeho návratu na Ukrajinu mu tam proto nic bezprostředně nehrozí. Pokud

pak bude k výkonu vojenské služby povolán, nelze tuto skutečnost považovat za pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

Za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani zhoršenou bezpečnostní situaci na Ukrajině. S ohledem na výše citované informační zdroje není důvod se domnívat, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z 24 oblastí Ukrajiny rozšířil i do dalších částí země. Jedná se o ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a stabilní. Žadatel pochází ze Sumské oblasti, která je plně pod kontrolou současné proevropsky orientované vlády. I pokud by však na Ukrajině skutečně válka probíhala, nebyl by to důvod pro udělení azylu. Správní orgán konstatoval, že podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků vydané UNHCR v r. 1979, osoby, které byly donuceny opustit svou vlast na základě ozbrojeného národního nebo mezinárodního konfliktu, nejsou považovány za uprchlíky. Zákon o azylu v § 14a pamatuje na situace, kdy cizinci hrozí v případě návratu do vlasti vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, možností udělení doplňkové ochrany. Správní orgán konstatoval, že na Ukrajině neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žadatele znamenal nebezpečí.

Správní orgán dále poukázal na žadatelovo účelové jednání, neboť o mezinárodní ochranu požádal po více než osmiletém pobytu v ČR, v době, kdy o legální pobyt přišel. Legalizace pobytu však není uvedena mezi taxativně vyjmenovanými důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Správní orgán proto konstatoval, že v případě žadatele neshledal při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Dále správní orgán v rozhodnutí konstatoval, že žadatel nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny a azyl podle § 14 zákona o azylu žadateli neudělil, neboť v jeho případě neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu.

Protože správní orgán neshledal u žadatele důvody pro udělení azylu, posoudil, zda žadatel splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, přičemž vycházel ze zpráv o zemi původu shora citovaných. Konstatoval, že žadatel neuvedl, a sám správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť byl zrušen v r. 2000. Dále se správní orgán zabýval otázkou, zda žadateli v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. K takovému závěru však v případě žadatele nedospěl, protože žadatel během správního řízení neuvedl nic, co by nasvědčovalo tomu, že měl ve své vlasti problémy a že by mu po jeho návratu hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Zabýval se také žadatelovou obavou o život a duševní zdraví v důsledku návratu na Ukrajinu a povolání do armády. Konstatoval, že žadatelovy subjektivní závěry o dopadech jeho rozhodnutí nerespektovat povolání do armády, odvozuje z informací z doslechu, které nemají konkrétní vztah k jeho osobě. Pokud by opravdu byl po svém návratu ohrožován jakýmkoliv aktivitami soukromých osob, může se obrátit o pomoc na státní orgán své vlasti, nebo své problémy může vyřešit přestěhováním na jiné místo Ukrajiny. Pokud jde o obavu žadatele z povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do války, správní orgán opakoval, že existenci této povinnosti uznávají i v jiných státech, dokonce i tresty za její nevykonávání uznávají za legitimní. Výkon vojenské služby nelze tedy považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Z výpovědi žadatele, ani ze zjištění správního orgánu nevyplynulo

nic, z čeho by bylo možno učinit závěr, že právě v jeho případě by výkon vojenské služby představoval vážnou újmu.

Správní orgán posuzoval také otázku, zda žadateli v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě informačních zdrojů správní orgán konstatoval, že na území Ukrajiny neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by ve vztahu k žadateli bylo možno považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žadatel pochází ze Sumské oblasti, které se zhoršená bezpečnostní situace netýká, tato oblast se nachází pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Žadatel sám uvedl, že ani neví, jaká je situace v oblasti jeho bydliště, protože tam už dlouho nebyl. Případné vycestování žadatele tedy nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR. Správní orgán na základě provedení správního řízení proto dospěl k závěru, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z výpovědi žadatele, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ani ze zjištění správního orgánu nevyplývá, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žadatele, proto žadatel nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Správní orgán proto dospěl k závěru, že v případě žadatele nebyly naplněny podmínky zákona o azylu a mezinárodní ochranu mu proto neudělil.

U jednání soudu žalobce setrval na svém návrhu, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Vyslechnut soudem jako účastník řízení vypověděl, že do České republiky přijel studovat vysokou školu ekonomickou, studoval ji jeden a půl roku. Pak se ale něco přihodilo a musel se vrátit na Ukrajinu. Když se vrátil zpět, ztratil cestovní pas a dostal povolení k pobytu jen na půl roku s tím, že si musí vyřídit doklady na Ukrajině. Když se vrátil podruhé, nebyly již žádné termíny zkoušek a on musel školu ukončit. Čtyři roky pracoval ve stavebním družstvu na základě povolení k zaměstnání. Neprodloužil si však včas pracovní vízum, byl nemocný, musel ležet a lhůty propadly. Nikoho nezajímalo, že je nemocný. Požádat policii dvakrát o vízum pro strpění a nakonec to dopadlo tak, že mu bylo uloženo vycestovat. 8. srpna 2016 požádal o udělení mezinárodní ochrany, protože už neměl jinou možnost, jak tady zůstat. Má zde otce, který je zde již 12 let, a sestru, která je vdaná za českého občana. Kde je matka neví, nestýká se s ní, protože se s ní nepohodl. Po té, co mu byly soudem předsedněny podmínky pro udělení azylu, uvedl, že nemůže uvést žádné skutečnosti, které by pro udělení azylu byly relevantní. Uvedl, že hledal, jak to chodí na Ukrajině s narukováním do armády a zjistil jiné informace, než uvedl žalovaný. Berou mladíky odkudkoliv, třeba je vyvěčou i z autobusu a pošlou je, kam potřebují. On ještě povolávací rozkaz nedostal, ale ví, že mu byl vydán. Dodal, že je hluboce věřící a nechce střítet na lidi, kteří mu nic neudělali. Podle jeho názoru, zabít člověka je největší hřích. Je proti násilí, nemůže své myšlenky zařadit do oficiální víry. Věří v Boha, který nás stvořil. Přinutili by jej jít do armády jedině násilím, mlátili by ho, ale dobrovolně by nešel. O násilí, které provází odvody do armády, ví od kluků, kteří s ním byli na škole, ale kteří už nejsou. Ví, že jsou mrtví. Ustanovená zástupkyně žalobce na závěr trvala na zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení. Na nákladech žádala proti žalovanému přiznat náhradu nákladů spočívající v odměně za poskytnutou právní službu (3 úkony-převzetí věci, sepsání doplnění žaloby a účast u jednání) a náhradu za ztrátu času -4x půl hodiny za cestu autem, neboť cesta z Jílového do Prahy trvá 31 minut, tedy počítá započítání další půlhodiny. Dále žádala náhradu cestovného, kterou vyčíslila částkou 351,54 Kč, osobním autem KIA Ced. Uvedla, že výpočet náhrady cestovného nemá, stejně tak nemá velký technický průkaz, neboť u soudu žádají výpočet cestovného vždy dodatečně. Doplnila, že zástupce žalobce je plátcem DPH.

Pověřený pracovník žalovaného navrhl u jednání zamítnutí žaloby, protože v průběhu řízení nebyly u žalobce prokázány relevantní důvody pro udělení azylu. Pokud jde o výkon

vojenské služby, poukázal na to, že na Ukrajině je možná civilní náhradní služba a z posledních informací o zemi vyplývá, že do války odcházejí pouze placení žoldáci a dobrovolníci. Práva na náhradu nákladů řízení se vzdal.

Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu, se použije na nyní posuzovaný případ. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uvedenou povinnost transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Směrnice 2005/85/ES přitom povinnost zajistit soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu neobsahovala. Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek, jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 16. 8. 2016.

Žalobce předně uvedl, že v řízení o udělení azylu byl porušen § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2 a 3, § 50 odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, tyto námitky však nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Přesto, že žalobci byl na jeho žádost ustanoven soudem zástupce, ani ten v doplnění žaloby neuvedl žádný konkrétní žalobní bod, pokud jde o důvody jeho nesouhlasu s neudělením mezinárodní ochrany, s výjimkou obav žalobce z odvedení do armády a násilí s tím spojeným a z války na Ukrajině, které je možné považovat za žalobní bod.

K otázce, do jaké míry je obava žadatele o mezinárodní ochranu z povinnosti nastoupit vojenskou službu a z nasazení do válečného konfliktu relevantní z pohledu jednotlivých

forem mezinárodní ochrany, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 158/2015 – 24, a to právě ve vztahu k situaci na Ukrajině. V uvedeném rozhodnutí navázal především na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. 2. 2015 ve věci Andre Lawrence Shepherd (C-472/13). Soud při posouzení této žaloby vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, resp. Soudního dvora Evropské unie, s nimiž se ztotožnil a neshledal důvod odklonit se od nich.

Z těchto rozsudků vyplývá, že branná povinnost je považována za jednu z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří bez relevantního důvodu odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu.

Z pohledu aplikace § 12 zákona o azylu je rozhodující, zda žadatel o mezinárodní ochranu má odůvodněný strach z pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Pojem pronásledování je definován v § 2 odst. 8 zákona o azylu jako závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011) může být za pronásledování považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2 (tj. zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech, vážný nepolitický zločin, čin, který je v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN). Mezinárodní ochranu ve formě azylu lze tedy udělit osobě, jestliže se důvodně obává, že by mohla být trestně stíhána nebo by jí byl uložen trest z důvodu, že odepře výkon vojenské služby za konfliktu, ovšem pouze za omezující podmínky, že při výkonu vojenské služby by docházelo ke zločinům proti míru, válečným zločinům, zločinům proti lidskosti. Trestní stíhání v případě odepření vojenské služby za konfliktu, při němž k uvedeným jevům nedochází, nepředstavuje akt pronásledování, a tedy důvod pro udělení azylu. Naopak je zcela legitimní, aby stát, jenž se nachází v konfliktu, vynucoval plnění branné povinnosti a nařízené mobilizace i prostředky trestního práva.

S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu, a rozhodnutí žalovaného je proto v tomto ohledu správné.

Pokud však jde o splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, soud má za to, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav.

Z údajů, které žalobce poskytl k žádosti o mezinárodní ochranu dne 19. 8. 2016, vyplývá, že na Ukrajinu se nemá kam vracet, celá rodina žije v ČR. Jelikož žádá o ochranu, znamená to, že se bojí. Obává se o své duševní zdraví a svůj život v případě, že se bude muset vrátit na území Ukrajiny. Ohrožovala by ho tam válka, bydlí asi 80 km od ruské hranice. Je pacifista, neuznává násilí.

V pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který proběhl ve stejný den, žalobce uvedl, že je pacifista, kdyby byl vrácen na Ukrajinu, bránil by se nastoupení služby v armádě. Byl by za to trestán, jak fyzicky, tak psychicky. Za vyhýbání se nástupu do armády by mu hrozily fyzické i psychické tresty a vězení, omezení svobody, pohybu a duševního rozvoje. Když nebude chtít nastoupit do armády, tak ho zatknou, šel by do vězení, přitom by ho mlátili, protože by nedělal, co chtějí. Čekalo by ho ponižování, např. by slyšel, že je srab, který nechce bránit svoji zem. Nechají ho bez jídla a pití, aby ho zlomili. Možná by ani nemohl najít práci, kdyby se dověděli, že nechce jít do armády, to je známá věc. Myslí, že by se tam zbláznil, myslí to vážně. Nedovede si představit, jestli by to psychicky zvládnul.

U jednání soudu žalobce vypověděl, že se informoval o tom, jak je to na Ukrajině s narukováním a odváděním do armády a zjistil, že do armády vezmou mladíky odkudkoliv, třeba je vyvečou z autobusu a pošlou je, kam potřebují. Také ví o tom, že jim fyzicky ubližují. Uvedl, že by nerad vypadal, jako že se něčeho bojí, je však hluboce věřící, nechce střílet na lidi, kteří mu nic neudělali a podle jeho názoru zabít člověka je největší hřích. Je proti násilí a nemůže své myšlení zařadit do oficiální víry. Věří v Boha, který nás stvořil. Přinutili by ho jít do armády jedině násilím, mlátili by ho, ale dobrovolně by nešel. O násilí, které provází odvody do armády, ví od kluků, kteří s ním byli ve škole, ale kteří již nejsou. Ví, že jsou mrtví. On nikdy v životě zbraň nedržel.

Žalovaný se v napadeném rozhodnutí výše citovanými námitkami žalobce nevypořádal, a to ani jednou větou. Ve správním řízení obstaral mezi jinými zprávami o Ukrajinu i Informaci MZV ČR č. j. 115045-LPTP ze dne 9. 10. 2015 o, mimo jiné, „civilní/alternativní službě“. Z této informace vyplývá, že institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Vojáci základní služby mohou odmítnout sloužit například i z náboženských důvodů a nastoupit alternativní službu.

Výše označená informace je jediný dokument, který žalovaný v projednávané věci opatřil, jak však bylo již řečeno, nijak se s ním v souvislosti se vznesenými námitkami žalobcem, nevypořádal. Soud má ale za to, že tato „Informace“ MZV ČR je k vypořádání námitek žalobce zcela nedostatečná. Především z této Informace nelze zjistit, zda je možnost alternativní služby upravena právním předpisem, a to z důvodu, zda se nejedná jen o nějakou časově omezenou praxi vojenských úřadů, nevyplývá z ní též, zda je tato praxe, eventuálně předpis o alternativní službě, skutečně v praxi dodržován, zejména ve vztahu ke všem odvedencům, kteří do armády odmítnou nastoupit z důvodu svědomí.

Protože se žalovaný námitkami žalobce, které vznesl již v Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, v napadeném rozhodnutí, nezabýval a neobstaral v řízení ani dostatečné podklady pro rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany, soud toto rozhodnutí v části, kterou žalobci doplňková ochrana podle § 14a a § 14b zákona o azylu, nebyla udělena, zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V tomto řízení žalovaný obstará dostatek informací týkajících se možnosti využít alternativní služby místo nástupu do armády v praxi a o udělení doplňkové ochrany žalobci znovu rozhodne. Ve zbytku byla žaloba zamítnuta, neboť závěry žalovaného o tom, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, shledal soud správnými.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobci žádné náklady řízení nevznikly, žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení vzdal.

O odměně ustanovenému zástupci za poskytnutou právní službu soud rozhodl podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Odměna ustanoveného advokáta činí odměna za tři úkony po 3.100,- Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání

doplnění žaloby a účast na jednání před soudem – § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu a ze tří paušálních částek jako náhrady hotových výdajů po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Dále zástupci žalobce náleží náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu za cestu ze sídla zástupce v Jílovém u Prahy do Prahy a zpět, 4x půl hodiny po 100,-Kč, zvýšeno o 21% DPH, celkem 12.826,-Kč. Soud v písemném vyhotovení rozsudku opravil chybu v počtech, ke které došlo při vyhlášení rozsudku (§ 54 odst. 4 s. ř. s.). Náhrada cestovního zástupci žalobce přiznána nebyla, neboť k výpočtu nepředložil příslušné doklady.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve **lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 11. srpna 2017

Olga Stránská, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
B. K.